

ANKARA TİCARET BORSASI

TARIMIN İLETİŞİM SORUNU

Mevlana

'Sen ne kadar bilersen bil, söylediklerin karşıdakinin anladığı kadardır!' demiş.

Orhan Veli ise bir şiirinde 'Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel/Kelimelerinse bu kadar kifayetsiz olduğunu/ Bu derde düşmeden önce'

'Biz tarım üzerine bir şeyler okuyacağız, sen iletişimden, tarihten bahsedip duruyorsun... Şiirdi, filmi fıkraydı, ne yapmaya çalışıyorsun' diyenler olabilir. Hakikatten ben ne yapıyorum? Burası neresi, ben kimim ?(!) Ben anlatıyorum ama derdimi anlatabiliyor muyum emin değilim. Anlaşılabilirim umuduyla fıkra, sinema, şiir (siteyi müzikli yapsalar şarkı da koyardım aslında...) konuyla ilişkilendirebileceğim ne varsa kullanmaya çalışıyorum. Neden kısa yoldan gitmiyorum?

Modern dünya, tanışmayanların (veya zorunlu tanışanların) arasında iletişimin yaygın olduğu bir dünya. Özel alanların kalmadığı, sabah uyanıp daha kendinize gelmeden bir metre kareye nasıl sığdığını anlayamadığımız 10-12 tanımadığımız insanla yanlış anlamalara müsaade etmemek için vücudumuzu içimize doğru çekmekten de nefes alamadığımız yolculuklar yaptığımız bir yaşam biçimi.

Tanışmayanlar arası iletişim modern insanın en büyük sorunlarından biri. İş arkadaşlarınızla zaman içerisinde tanışabilirsiniz. Gerçek anlamda anlaşabiliyorsanız ne ala... Ama gerçek çoğu zaman zorunlu tanışma, zorunlu anlaşma ve gardınızı arkasına sakladığınız güler yüzünüz, tatlı sözünüz... Sağlığınıza emanet ettiğiniz doktoru, çocuğunuzu emanet ettiğiniz doktoru, yemeklerini afiyetle yediğiniz aşçıyı tanımanıza gerek yok. Peki anlaşma? Yani doktorunuzun söylediğini tam olarak anlayabiliyor musunuz? Güven; 'Üç doktora daha gidelim, onlar ne diyecek?'

Modern Barışçıl İnsan feat. İlkel Vaşsi İnsan

Taş devri insanları küçük gruplar halinde yaşardı. Gruptaki herkes grubun bir parçasıdır. Elbet topluluk baskın bir birey tarafından yönetilir. Ancak bu birey güçlü olduğu kadar adil de olmalıdır. Çünkü, barış halinde iç savaş yaşayan bir topluluk, savaş halinde bir arada kalamaz ve kolayca yenilir. Ayrıca toplulukta iletişim yüz yüze ve güvene dayalıdır. Küçük gruplarda herkes diğerini iyi tanır. Huzuru bozduğu düşünülen gruptan atılır. Diğer insan grupları rakiptir. Yine yüz yüze ama karşılıklı bir iletişim vardır. Eğer gruplardan biri diğerine üstünlük kurmak isterse diğeri buna karşılık verir ve savaş çıkar.

ANKARA TİCARET BORSASI

Bazı kabilelerde olaylar sona erip kabilelerin statüleri yeniden belirlendikten sonra öldürülen herkes için avlanılan hayvanlardan oluşan tazminat verilmiş. Kazanan ve kaybeden ayrımı yapılmadan, statüsüne, cinsiyetine bakılmadan... Yiyecek bulmanın zor, rekabetin güçlü olduğu Güney Afrika'da uygulanan bu tür yaptırımlar zamanla kabile mahkemelerinin ortaya çıkmasını sağlamış. Güney Afrika'da işlevini sürdürmekte olan kabile mahkemeleri savaşta kayıpların sınırlanmasını ve anlaşma yoluyla sorunların giderilmesini sağlamaya devam ediyor. (Zenooz, 2013)

Ne kadar ilkel ve vahşice... Biz modern barışçıl insanlar, bir bombayla onlarca insan öldürürüz. Sonra 'savaş bu' der çocuğumuzu öpüp koklayabiliriz. Ne var ki bunda? Kaynak da gösterelim (medya organları, her gün...). Şimdi bunun tarımla, iletişimle ne ilgisi var değil mi ama? İşte bu ilişkilendiremem halidir sorunları çözümsüz kılan.

Geleneksel Çiftçi feat. Kentli Teknik Eleman

Apelasyon E-Derği'nin 36. sayısında 'Neden Apelasyon''u açıklarken iletişimin sorunlu bir süreç olduğunu anlatmaya çalışmıştım. Bilmek, bildiğini anlatmak, anlatılanın anlaşılması... İletişim zor bir süreç. Ama daha da zoru tarım sektöründe iletişim olmalı... Her bölgesinde ayrı lehçe konuşulan ve tarımsal üretime ilişkin kavramlara farklı anlamlar yüklenen bir ülkede yaşıyoruz.

Bir dönüm arazi kaç metre karedir? Ağaç fidesi, sebze fidanı, tohum dikmek, fidan ekmek... Lehçelerdeki anlam farklılıkları, çevirisi yapılmamış, tanımlaması zor teknik terimler, algılama farklılıkları... Üreticinin duymak istediği ile teknik elemanın söylemek istediği arasındaki fark...

Asıl sorun kentte yaşayan, kırsal kökenli olsa dahi artık kentleşmiş teknik elemanlarla köydeki sorunları çözme çabamızda... Kentli teknik eleman ve karşısında her şeyi toprağı, hayvanları olan çiftçi kitlesi... Kentte yaşayan, kente özgü pek çok sorunla boğuşan, üretimle doğrudan ilişkisi olmayan teknik elemana güvenip onun söylediklerini noktası noktasına uygulaması beklenen çiftçi...

Genelde çiftçi; bildiği, geleneksel olarak uyguladığı yöntemleri tercih etmeye eğilimlidir. Çiftçi, karşısındakinin bilgisini ölçmeye heveslidir. Sizin teknik bilginizden çok onun bildiği şekli bilmelisiniz. Eğer teknik olarak uygulanması gerekenle yöredeki uygulama farklı ise 'Yörenizde böyle uygulanıyorsa da' diyerek söze başlamazsanız, bilmeyen olarak kabul edilirsiniz. İşte bu nedenle gittiğiniz yöreyi tanımanız, yerel uygulamalardan haberdar olmanız önemli. Memursanız, tam bölgeyi tanıdınız memlekte doğru bir tayin istersiniz yerinize gelen düşünsün.

Meyve bahçesi diken çiftçiye derin dikimin ne kadar yanlış olduğunu, verimi geciktirdiğini söyleyin; bir etkisi olmaz. Aşılı fidanlarda aşı noktasının en az iki karış (onbeş santimi demeli) yukarıda kalması gerektiğini de beyhude söylersiniz. Tabii, bir de bunu ezberle söylerseniz daha beter. Bir çiftçi 'Neden?' diye sorarsa çıkıp ne diyeceksiniz.

ANKARA TİCARET BORSASI

Çiftçi meyve bahçesi tesis ederken en az 30 yıllık bir yatırım yapıyor ve böylesi bir yatırımı yaparken, bilgisinden emin olmadığı birinden gelen tavsiyelere bel bağlamaz. O, kendisi gibi gördüğü, inanabileceği birinin bile tavsiyelerine kolayca uymayacaktır. Zira yanlış yaparsa zararı büyük olur. O nedenle konvansiyonel (geleneksel) yöntemlere bağlı kalacaktır ki, bu yöntemleri de onların beynine bitkileri makine gibi gören 'yeşil devrim' kuşağı sokmuştu.

Yani şu halde bir teknik eleman üreticiye bir tavsiyede bulunmadan önce, üreticinin güvenini kazanacak, yerel şiveyi anlayacak, yerel tarım terimlerini öğrenecek, konusuna iyi çalışacak, sadece tavsiye edeceği konuyu değil tavsiye edeceği konuyla ilişkili konuları da öğrenecek, değiştirmek istediği geleneksel ve/veya yerel uygulamaları da bilecek, bulunacağı tavsiyeyle ilişkili 5n1k sorgusunu yapacak ve cevapların kendinde olduğundan emin olarak yola çıkacak...

Sonra mı? Genelde çiftçiden 'İyi diyon da...' diye başlayan bir yanıt alınacak. Başarısızlıktan yılmayıp, küçük bir parselde çiftçiye denettirip haklı olduğuna çiftçiyi ikna edince ye kadar tekrar tekrar anlatılacak. Peki deneme başarısız olursa...

İletişimin Tarım Hali

Haklısınız tabii ki. Burada çiftçiden kaynaklanan sorunları görmemiz gerek. Ama 'eğitimsiz'den başlayıp, 'kaypak'a kadar giden bu yolun başında, politikası olmayan bir kesimden bahsettiğimizi görelim. Meslek olmayan bir meslekten bahsediyoruz! Çobanlık da 'sürü yönetimi' adı altında meslek haline geldi de 'çiftçiliğin' ne olduğuna karar veremedik bir türlü.

Şehri besleyip, karın tokluğuna razı olmak zorunda kalan bir kesimden bahsediyoruz. Şehirdeki sosyal olanaklara sahip olamayan, çocukları okula kilometrelerce yolculukla varabilen ve köyden kurtulma hayaliyle büyüyen, hastaneye trafikten değil imkânsızlıktan gidemeyen bir kesim. Herkesin üstten baktığı, bu nedenle ziraatçıyı gördüğünde elektrik sorununu bile anlatan, karşındakini devletin kendisi yerine koyan bir kesim... Danışmanından kontrolörüne, eksperine herkesi devlet tarafından gönderilmiş görevli zanneden bir kesim.

Bu kez uzatmayacağım demiştim. Yine uzadı da uzadı... Zaten bu 'iletişim' sakız gibi, çeneni yorar ama sonuç getirmez. Çekiştirirsen uzar da uzar; bırakmaya çalışırsan da üstüne yapışır. Onun için sadede geliyorum.

Tarımda iletişim sorununun çözümü, benim gibi kent kökenli ziraatçılardan uzak durmak.. Ya da en azından yine benim gibi, liseden başlayarak tarımsal faaliyetlerin, çiftlik koşullarında yapıldığı okullarda öğretim görülmeli. Üç-beş yüz metre karelik deneme parsellerinden bahsetmiyorum. Lisede, yüksek okulda en az bin dönümlük üretim çiftliklerde mesleki eğitimin sürdürülmesi gerekir. Bizzat uygulayarak. Pamuk kozalarını toplarken insanın ellerinde bıraktığı hoş hissi tatmadan olmaz (!) Tabii, öyle. Hoş, yumuşacık... Ya da inek ahırını temizlerken kullanacağınız lavanta kokusu... Biraz reklam yapalım gençler özensin dedik. Abarttık galiba...

Macun Mah. 171. Sokak No:4 06105 Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 327 00 00 Faks: 0 312324 08 57 – Başkanlık Özel Kalem Md : 0 312 310 47 74 – 75 -76

Genel Sekreterlik : 0 312 311 01 04

Web: www.ankaratb.org.tr

e-posta :info@ankaratb.org.tr

ANKARA TİCARET BORSASI

Bu liselerden mezun olup, akademiye giremeyenler teknisyen olarak iş bulamayabilir. Ama daha önemli bir işlev kazanabilirler. Devlet bu öğrencilerin kredi ve hibelerle çiftçi olarak köyde kalmalarını sağlayabilir. Böylece genç çiftçiler köyde kalmış olur. Köye gelen teknik elemanın doğrudan anlaşabileceği, bilgileri aktarmanıza yardım edebilecek, benzer eğitim aldığınız bir çiftçi bugün köyde çekilen sıkıntılara merhem olabilecektir. Bu çiftçiler ayrıca köyün tarımsal potansiyeli üzerine kafa yorabilir; gerçekçi ve uygun proje konularını teknik elemanlara aktarabilir; uygulanmasını kolaylaştırabilir; projeyi gerçekten uygulayabilecek alt yapısı olan üreticilerin belirlenmesinde teknik elemanlara destek, uygulanmasında üreticilere önder olabilir.

Köyün tarımsal mirasından, köyde çıkan sorunların iletilebileceği mercilere kadar pek çok konuda çiftçiyi kanalize edebilir. Köyün organize hareket etmesinde, kooperatifleşmede, ticarete, ürünün değerinde satılması için üreticinin birlikte hareket emense yardımcı olabilir.

Bu eğitimin bir benzeri çiftçilik mesleği için de uygulanabilir. Yani çiftçilik lise düzeyinde tarım eğitimi ile bağdaştırılabilir. Böylece tarımsal eğitim almış çiftçiler tarımsal yenilikleri daha kolay anlayıp uygulayabilecektir. Tarımsal toprakların miras yoluyla bölünmesini önlerken genç çiftçilerim tarımdan vazgeçmesi de önlenmiş olacaktır.

Anlayanlar Anlamayanlara Anlatabilirse...

Organik gıda sektöründeki bir firmanın danışmanı "Sürdürülebilir Tarım Teknikleri" üzerine bir proje hazırlar. Proje için köy belirlemek için eğitimler düzenlenir. Eğitimden sonra üreticilerdeki algı değişimini ölçmek için üreticilere sorar: 'Sürdürülebilir tarım nedir?'; ilgili gördükleri bir üreticiye söz verir. Üretici yanıt verir: 'Vallahi benim traktörüm var; kendim de sürebilirim. Ama illa gerekirse başkalarına da sürdürülebilir.'

"İletişimden bahsediyordun, şimdi tarımsal eğitime mi el attın?" diyenler var mı bilmem. Onlara da bir fıkra anlatayım tam olsun;

Temel uçakta arkadaşı Dursun ile konuşuyormuş. Yolcular homurdanırken, hostes gelip uyarıyor: 'Uçakta cep telefonu ile konuşmak yasaktır!'. Temel bunun üzerine: 'Tursun benim uçakta konuşmam yasak imuş. Sen konuş ben dinleyorum.' Şimdi Temel haksız mı yani? Hem nesi komik ki bunun? Ben de fıkra diye anlatıyorum...

Kaynak: Apelasyon e-dergi; M. Ufuk PEKER'den "Tarımın İletişim Sorunu"

Macun Mah. 171. Sokak No:4 06105 Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 327 00 00 Faks: 0 312324 08 57 – Başkanlık Özel Kalem Md : 0 312 310 47 74 – 75 -76
Genel Sekreterlik : 0 312 311 01 04 Web: www.ankaratb.org.tr
e-posta :info@ankaratb.org.tr

